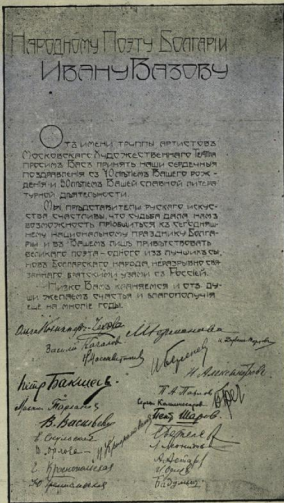

дълъ е добродетел, трудът е попка надъ всички демонически сили (Подъ нашето небе, 60, 67). Вазовъ е пишец на енергията, на волнта: не само химика на физическия трудъ нагласа той (Скитнишки пѣсни, 40), но и позии за творчеството на духа, силно необходимо за величето на родината (Подъ нашето небе, 44, 49). Особено опакъ сме дѣли краля, побойнѣтъ полета и сме се отделили съ героичността на меча, намъ прѣстои да бжеме херон на труда, за да не иде на ханосъ разливѣната отъ Дунава до Бялото море сила (Подъ гръма на побойнѣтъ: „Псаломъ на енергията“, 104). „Да работимъ!“ — да работимъ, съ явниши, съ нерви, съ съ рѣдѣтъ и съ умъ! покаяния поетѣтъ съдѣтъ погрома въ 1918 г., когато той пакъ не губи ябра въ бѣдѣщото на своето племе; и нѣкога този краля на песимизма и излодушенето не е прѣдѣлѣтъ тѣтъ страстно тържеството на разума и провадата на злото — чръкъ труда — както въ малката сбирка пѣсни Не ще загине (април 1920), писани съдѣтъ поражение на България въ голѣмата европейска война.

Напусне ли сферата на тона, що е обшествената актуалностъ или заоба на деня, най-охотно музата води поета въ уединенето на гората и планината. Природата буди извънредно богати прѣкъвания на тонъ си въ Балкана. Неговите въздухъ, отъ всичко, което донася око и ухо, отъ простори, краски, линии, отъ шумъ и движение, отъ въздухъ и вегетативно животно, има нѣщо типично романтично, което отива до истинска севалтания, промъ сцената на съзрѣването бже въ България. Всяка природа го очаровава, всѣкъ кѣтъ, гдѣто той може да се почувствува въ самота и гдѣто не достига вѣвата на суеитнѣтъ тревоги. Дълѣтъ отъ усмихнати анемиринъ, „Клокъ и завистъ“, отъ „страсти възроче, разгари“ (Подъ нашето небе, 51), поетѣтъ се чувствува дома въ нѣдрата на природата: тя е неговитъ „въздемѣтъ и драгъ миръ“, тукъ само намира той себе си и може да каже откровенно:

Сега съмъ у дома, сега съмъ пакъ поетъ
(Сузова, 75, Селевския анем, 70)

Зашто природата е за него нѣщо значително повече отъ хубави ландшафтъ —

Отъ Московския Художественъ Театръ

насяда за око, отъ иднината, гдѣто не допитѣтъ тревоги и крѣпни на умрени хора: ти е нѣкаква безарна и величествена поема, отъ която гворно богатството, едно произведение на изкуството, което не търпи никакво сравнение съ поемитъ на най-великите хора, би тѣ Гюте, Данте или Омиръ (Звуковъ, 5, 82; Скитнишки пѣсни, 25). Тѣкъ тукъ го спомна най-драголюбно музата, — музата, шо му нашла бѣтно, кара го да трѣне отъ екстаза и го опина съ неземни мелодии:

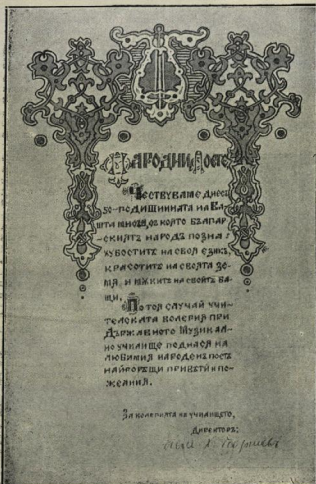
Всѣкъмъ долина глѣна въ шумѣта,
Изворе хладно несесо блика,
Младата муза до него чѣта,
И мѣтъ съ усмихнѣтъ прѣкъто вика.
(Суза, 73)

Той спомна живота на природата — и въ това единение, въ тона слияние (Звуковъ, 23) трѣба да сънаеме дълъ отъ религиозната негова мисль; той разбира елика — и чете въ „тътъ пустини нѣми, . . . като въ нѣкои скрижали, на бившѣтъ прѣварѣ дѣвоитнѣ сѣлѣтъ“ (Суза, 40); разбѣра „да Бога тайната голѣма“ (Дюлякъ, 19), и тѣтъ се възхищава за пѣсни, — за пѣсни, въ които лѣха събѣтъ, въ които нѣма ни пометъ отъ „отровни гризи“ и „недостойни тревоги“, за пѣсни, замислени „прѣтъ планиснитъ хюи“ и

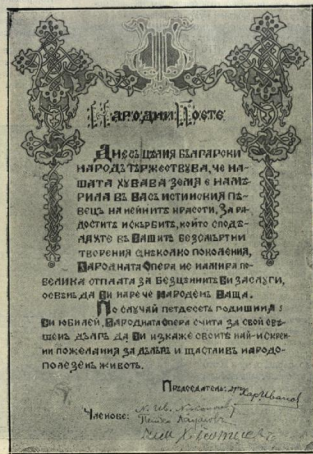
При ека сладко на възмѣнитъ поимъ.
(Селевския анем, 4)

Тѣкъ заното изпитѣта тѣкова „блженство чудно“, несумето отъ нѣкакви страдания, и се „погнѣтъ цѣлъ“ въ природата, спомѣната конжеитъ му; тѣкъ поради тона състояние на иривана, въ което поетѣтъ прѣстава да бже нѣщо отдалѣно, нѣщо частно, а е „дѣтъ, луча, звукъ, струя, пѣснь“ и дѣна съ битието на всенмиръ“ (Скитнишки пѣсни, 19); тѣкъ запона за него е голѣма мѣщната разлѣта съ дѣри, вѣли, хѣмъ и толкова „дѣтътъ частъ“ на ирѣдното въ шума на стѣната (Юдска китка, 40). И една отъ най-остригѣтъ носталгия на стария поетъ, иредѣтъ спомна за бѣнитъ отидѣ, е болѣта му за споможданѣтъ нѣкого върхове, поля и долини на родния край:

Оглавява гостъ съмъ вѣтъ рѣзко,
По тѣкой на ирѣмето гнетъ,
Но съ мисль прѣгнѣтъ въ шладко,
Прѣгнѣтъ въ стария поетъ.
(Полето не зѣмѣтъ, 50)

Отъ колежѣта на Държавното Музикално Учѣлище.

Отъ Народната Опера.